

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č.j.: OV—039/A—89

30. XI. 1989

~~TAJNĚ!~~

Výtisk č. 1/3

Počet listů: 9

Počet příloh: 1/3

DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 186

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta.

Nesmí být rozmnožován a po využití podléhá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

1. Bezpečnostní situace

Stávkový výbor podniku DUSLO Šaľa /Západoslovenský kraj/ vystoupil s ostrou kritikou stranických a státních orgánů a požaduje, aby do 1. února 1990 odstoupili všichni neschopní straničtí funkcionáři a funkcionáři státní správy v Šaře. Pokud tento požadavek nebude splněn, jsou rozhodnuti stávkovat a před budovami postavit stanové tábory na tak dlouho, dokud nebudou splněny jejich požadavky.

V průběhu jednání mezi rektorem Univerzity Palackého v Olomouci se stávkovým výborem studentů byly předloženy požadavky zrušit Ústav marxismu-leninismu a budovu předat Občanskému fóru.

V Pardubicích na shromáždění Občanského fóra 28.11.1989 se ozvaly hlasy, které uváděly, že za KSČ stojí StB a další složky a proto je nutno odbourat veškeré ozbrojené síly, které by byly schopny KSČ podpořit.

Spisovatelé L. BROŽEK, V. DUŠEK, J. ŠTROBLOVÁ a další vydali provolání, odsuzující principiální prohlášení vedení Svazu českých spisovatelů /SČS/. Zatím získali více než 90 podpisů. Sledují bojkot současného vedení, přihlášení se k programu Občanského fóra, zorganizování mimořádného sjezdu ještě v tomto roce a případné vytvoření vlastního Svazu. Z rozhodnutí současného výboru SČS bude v nejbližší době svolán sjezd, na kterém budou vyhlášeny tajné volby. Výborem bude za předsedu navrhován A. PLUDEK, kandidát opoziční skupiny není dosud znám.

Podle požadavku asi 40 hudebních skladatelů, členů Občanského fóra /národní umělec J. HANUŠ, zasl. umělec Z. PETR, J. BURGHUSER, dr. SMOLKA, S. HAVELKA, M. KOPELANT, L. FELD a další/, bylo na jednání předsednictva ústředního výboru Svazu českých koncertních umělců /SČSKU/ 28.11.1989 odhlasováno okamžité rozpuštění ÚV SČSKU. Do sjezdu bude pracovat pouze sekretariát, navenek bude SČSKU zastupovat J. HANUŠ a L. KUBÍK.

V k.p. Vagónka Studénka /Severomoravský kraj/ byly 29.11. zaznamenány verbální útoky jednotlivců na Lidové milice a členům KSČ bylo vyhrožováno oběšením.

V n.p. Kovoprojekta a MEOPTA Bratislava byly zaznamenány anonymní výhrůžné telefonáty osobám, které nesouhlasí se stávkovým hnutím.

Řediteli s.p. TESLA Třinec /Severomoravský kraj/ byl doručen anonymní dopis, vyhrožující mu fyzickou likvidací.

Na nádraží ČSD v Kolíně byly 28.11.1989 v nočních hodinách zaznamenány dva výhrůžné anonymní telefonáty, oznamující uložení výbušniny v odstaveném železničním vagónu. Byly prověřeny jako klamné.

Od 26.11. jsou byty některých příslušníků SNB v Ostravě a okolí označovány křížem.

Ve všech případech se po pachatelích pátrá.

Obvinění pro trestné činy vydírání a násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci bylo vzneseno Aleši KOVAŘÍKOVÍ /1973/, Davidu ŠPAČKOVÍ /1973/, Miroslavu ŠTĚRBOVÍ /1973/, Janu KUBÁTOVÍ /1972/, Ladislavu NOVÁKOVÍ /1972/ a Vladimíru ZUKEROVÍ /1972/, všichni bez politické příslušnosti, netrestánní, učni SOU Stavebních závodů Praha. Jmenovaní ve dnech 22. a 23.11.1989 označili svého spolužáka za "zažraného komunistu", na záda mu připevnili papír s nakreslenou sovětskou vlajkou a s nápisem "komunista-smrt", na krk mu nasadili smyčku, za kterou ho zvedali k lustru, bodali ho špendlíky, nutili ho čistit jim boty a hrozili mu smrtí. Vyšetřování probíhá na svobodě.

2. Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství

Závažné události tohoto charakteru nebyly v průběhu 29.11. zaznamenány.

3. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost

a/ Mimořádné události v národním hospodářství a živelní pohromy

Navazuje na DSZ ze dne 5. října 1989 : k požáru seníku JRD Šarišský Štiavník / okr. Svidník/ v obci Radoma se způsobenou škodou 159 800 Kčs. Jako příčina požáru bylo zjištěno samovznícení sena. Škoda byla upřesněna na 166 900 Kčs. Stíhání zahájené ve věci pro trestný čin obecné ohrožení bylo ve smyslu trestního řádu zastaveno.

Vyšetřovala OS SNB Svidník.

Navazuje na DSZ ze dne 9. října 1989: k požáru v ubytovací buňce areálu motelu FIM v Považské Bystrici s původně stanovenou škodou 350 000 Kčs. Dne 29. listopadu 1989 bylo zahájeno stíhání pro trestný čin obecné ohrožení proti [REDAKCE] /nar. 1961, bytem Považská Bystrica/. Jmenovaná nezajistila uskladnění prádla v dostatečné vzdálenosti od akumulčních kamen. Způsobená škoda byla upřesněna na 208 000 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Považská Bystrica.

Dne 29. listopadu 1989 v 09.30 hodin došlo v objektu JZD Budětsko /okr. Prostějov/ k požáru budovy přidružené výroby. Jako příčina byla stanovena rozpálená akumulční kamna v místnosti se značnou koncentrací výparů toluenu a benzenu. Požárem bylo poškozeno vnitřní zařízení budovy a střešní konstrukce. Ke zranění osob nedošlo. Celková škoda činí 100 000 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Prostějov.

Dne 29. listopadu 1989 v dopoledních hodinách došlo v Bochově / okr. Karlovy Vary / v půdním prostoru domu, který je majetkem Oblastního bytového podniku Ostrov / okr. Karlovy Vary / k požáru. Při jeho lokalizaci došlo k lehkému zranění jednoho požárníka. Ke zjištění příčiny budou přizváni znalci z oboru elektro a chemie. Způsobená škoda činí 100 000 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Karlovy Vary.

b/ Násilná trestná činnost

Dne 29. listopadu 1989 bylo v Litoměřicích zahájeno stíhání pro pokus trestného činu vraždy proti [REDAKCE] / nar. 1958, bytem Praha 4, dělník, 5x soudně trestán/. Obviněný dne 28. listopadu 1989 v 10.00 hodin ve svém přechodném bydlišti v Litoměřicích fyzicky napadl [REDAKCE] / nar. 1956, bytem Litoměřice/, kterou opakovaně udeřil paličkou na maso do hlavy a poté ji chtěl polštářem udusit. Vzhledem k aktivnímu odporu jmenované čín nedokonal a z bytu uprchl. Poškozená utrpěla těžké zranění a je hospitalizována v nemocnici. Motivem jednání pachatele, který je stíhán vazebně, byla žárlivost.

Vyšetřuje OS SNB Litoměřice.

c/ Majetková trestná činnost

V době od 22.00 hodin dne 28. listopadu 1989 do 09.00 hodin dne 29. listopadu 1989 se v Praze 4 vloupal neznámý pachatel, vypáčením okna, do autobusu ČSAD, z kterého odcizil módní modely šatů. Způsobená škoda, která bude upřesněna znalcem, je odhadována na 240 000 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Praha 4.

Dne 29. listopadu 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 60 případů krádeží vloupáním, z toho :

	do obchodů a restaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	5	6	5	17	8	567 000
SSR	4	-	11	1	3	178 200
ČSSR	9	6	16	18	11	745 200

Dopravní nehody dne 29. listopadu 1989

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
ČSR	252	1	7	1 212 900
SSR	92	-	3	514 600
ČSSR	344	1	10	1 727 500

e/ Ostatní mimořádné události a závažná trestná činnost

Dne 29. listopadu 1989 zadržely útvary PS OSH pro přípravu a pokus o ilegální přechod státních hranic :

a/ 0

b/ se sousedními socialistickými státy 3 občany ČSSR.

Z emigrace v Rakousku se vrátil 1 občan ČSSR.

4. Názory a nálady obyvatelstva

V současné době je na Dole Jan Šverma politická situace velmi složitá, značnou měrou se na ní podílelo vedení podniku, které v rámci zamezení dvouhodinové stávky dne 27. 11. 1989 dalo příkaz k vypnutí elektrické energie pro těžní věže. Tím byl od 12-14.00 hod. zamezen výjezd horníků z podzemních pracovišť. Toto rozhodnutí bylo údajně provedeno asi na 10 dolech, a vyvolalo velkou vlnu odporu a stupňující se agresivity, která je zaměřená proti všem členům a funkcionářům KSČ. Začaly se šířit názory, že by se mělo skoncovat s nadvládou komunistů, kteří jsou za tyto nedostatky zodpovědní. Dál se hovoří o tom, že pokud bude v budoucnu vyhlášena nějaká stávka, horníci budou stávkovat celý den a nenastoupí do zaměstnání, aby se neopakovala obdobná situace. Většina horníků se plně staví na podporu studentského hnutí a trvá na splnění všech požadavků Občanského fóra.

Kolektiv lékařů a sester kardiologického oddělení v Brně se plně staví za požadavky studentů. Odsuzují uplynulých 40 let totalitního režimu KSČ, který se dopustil četných omylů a deformací, kde záporné stránky převažují nad kladnými. Podle jejich názoru mohou současnou revoluci provést jen studenti oproštění od dědictví minulosti, lidé s ideály, přitom rozumově a citově na úrovni. Nemůže to být ani zkompromitovaná KSČ, ani ukřivděná opozice. Studenti se musí mít hlavně na pozoru, aby nebyli při svých požadavcích a prosazování svých cílů oklamáni ani KSČ ani opozicí. Zmíněné prostředí však zjevně podstatně více nedůvěřuje KSČ.

Na celém teritoriu Západoslovenského kraje převažují mezi obyvatelstvem názory, že vedení strany a státní orgány, počínaje centrálními až po okresní, a celozávodní, nezvládly situaci, projevily neschopnost řešit problémy, vyhýbají se dialogu, a když tento začínají, tak je již pozdě, neboť vystupují před ovlivněnými občany ze strany sdružení Veřejnost proti násilí. Jejich vystoupení jsou nekonkrétní, většina z nich neustále

zastává vyčkávací stanovisko, což ještě více prohlubuje nedůvěru obyvatelstva. Tohoto stavu využívá sdružení Veřejnost proti násilí, které vede aktivní propagační a organizační činnost nejen v Bratislavě, ale i na území Západoslovenského kraje s cílem získat vliv i na venkově. K tomuto využívá osobní kontakty a vystoupení na veřejných shromážděních, přičemž aktivně kritizuje stranické funkcionáře za jejich neofenzivnost, pasivitu a nevystupování na veřejnosti.

V prostředí stávkových výborů vysokoškoláků v Praze se hovoří o tom, že zbývá splnit požadavek prošetření zásahu bezpečnostních jednotek 17. 11. 1989, jinak toho mají již všichni dost, potřebují vydržet do neděle. Za pokračování stávky se staví právnická fakulta UK, DAMU a FAMU. Ostatní VŠ hodlají stávku ukončit. Studenti nadále kontrolují zejména metro, aby se zde neobjevovala hesla a letáky, které se jim nelíbí. Vyskytly se letáky signované razítkem Městského výboru SSM, které podporují KSČ. Stanovisko stávkového výboru DAMU je tyto letáky nestrhávat.

Mezi studenty Vysoké školy ekonomické /VŠE/ v Praze poslední dobou stoupá nedůvěra k Občanskému fóru, které podle jejich mínění nereprezentuje jejich názory a poskytuje jim příliš úzký prostor pro vyjádření vlastních stanovisek. Ve stávce však chtějí pokračovat, jejich stávkový výbor je zcela pod vlivem koordinačního stávkového výboru vysokých škol, který prosazuje zájmy OF. Stávkový výbor studentů VŠE stupňuje vůči vedení školy požadavky nad rámec 7 původních, stanovených jako podmínka pro ukončení stávky. Nejzávažnějším je umožnit stávkujícím studentům 4. ročníku prodloužení studia o 1 rok. Provedení VŠE je požadavek nesplnitelný již z důvodu kapacity kolejí, kde je počítáno v příštím školním roce s nástupem nových vysokoškoláků.

Zvýšené nákupy základních potravin zejména cukru a mouky byly zaznamenány v okrese Litoměřice /Severočeský kraj/.

Příloha k DSZ ze dne 30. prosince 1989

Dne 28. listopadu 1989 v 16.25 hodin uprchl z budovy OO VB Ostrava - Přívoz [REDACTED] /nar. 1967, bytem Ostrava 1, dělník, několikrát soudně trestán, osoba v OD/ zadržený pro vloupání do osobního vozidla. Jmenovaný využil krátké nepozornosti příslušníka stálé služby a vyskočil z okna kanceláře v 1. patře budovy. Byla provedena příslušná opatření a vyhlášeno místní pátrání. Míra zavinění příslušníka SNB se zjišťuje.

Vyšetřuje inspekce náčelníka KS SNB Ostrava.

Dne 28. listopadu 1989 ve 21.00 hodin došlo v Ostravě k útěku [REDACTED] [REDACTED] /nar. 1971, bytem Ostrava, bez pracovního poměru, 1x soudně trestán/, zadrženého pro majetkovou trestnou činnost. Jmenovaný při eskortě do věznice v Ostravě uprchl při vystupování ze služebního vozidla. Využil situace, kdy jeden člen hlídky VB zamykal služební auto, druhého člena hlídky VB odstrčil a dal se na útěk. I přesto, že byl pronásledován a měl na ruku pouta nebyl dostižen. Po [REDACTED] bylo v rámci MS SNB Ostrava vyhlášeno pátrání. Míra zavinění příslušníků SNB je předmětem dalšího šetření.

Vyšetřuje inspekce náčelníka KS SNB Ostrava.

Dne 29. listopadu 1989 v 17.20 hodin v Mostě došlo v cele zadržení a zajištění k sebepoškození [REDACTED] /nar. 1959, bytem Most/, který byl zadržen pro podezření ze závažné majetkové trestné činnosti. Jmenovaný si způsobil na krku zranění žiletkou, byl ošetřen v nemocnici a převezen zpět do cely zadržení a zajištění. Zranění je kvalifikováno jako lehké. Míra zavinění příslušníků SNB je předmětem dalšího šetření.

Vyšetřuje inspekce náčelníka KS SNB Ústí nad Labem.

2.
S. Uprchlík
C. Pátrání
S. Pátrání

Redová FHV
15.4.8, VŠ, MHV, KS

K situaci v hromadných sdělovacích prostředcích

Na poradě redakce Zemědělských novin (ZN) dne 28.11.1989 za účasti ministra zemědělství a výživy Ondřeje VAŇKA vyslo-
vila opoziční skupina vedená dosavadním vedoucím vydání Pet-
rem SCHÖNFELDEM nedůvěru dosavadnímu vedení redakce, zejména
šéfredaktoru Karlu HROUZKOVÍ. Sazeči pohrozili, že pokud HROU-
ZEK zůstane nadále ve funkci, odmítnou ZN sázet.

Na celoredakční poradě Rudého práva (RP) dne 28.11.1989
zazněl jednomyslný požadavek na odstoupení všech, kteří zdis-
kreditovali RP v očích veřejnosti za Jakešova vedení, zejména
Jaroslava KOJZARA, Jiřího KOHOUTA, Marie BOUDOVÉ, Josefa SMO-
LY, Václava PERGLA a Vlastimila BRADÁČE. V redakčním kolekti-
vu se dále diskutuje o tom, že požadavek na okamžité odstou-
pení KOJZARA vyslovil na jednání s předsedou vlády ČSSR také
Václav HAVEL.

V Československé tiskové kanceláři vyslovil stávkový vý-
bor požadavek, aby bylo odvoláno vedení včetně šéfredaktorů
jednotlivých redakcí. Neustále se stupňuje napětí.

Stávkový výbor Československé televize Praha negativně
přijal jmenování Miroslava PAVLA do funkce ústředního ředite-
le, organizuje novou podpisovou akci k jeho odvolání a odvolá-
ní dalších předních pracovníků, členů KSČ, kteří i nadále se-
trvávají na pozicích marxismu leninismu.

V Hlavní redakci zábavy Československého rozhlasu (ČsRo)
Praha se vytvořilo Občanské fórum (OF), v jehož vedení je
SIROTKOVÁ, CZECHOVÁ a KLEPALOVÁ, které podporuje požadavky
OF ČsRo vedeného Janem ROSÁKEM týkající se odvolání ústřední-
ho ředitele a dalších vedoucích pracovníků z funkcí.

Rozdílomk

A. URBÁNEK

redakce FMV

1. 11. 1989 VŠ SNB

Hudební divadlo v Karlíně - názory na shromáždění na Letenské pláni

Herci, režiséři a další pracovníci Hudebního divadla Karlín, členové KSČ, i ti, kteří se otevřeně přihlásili k Občanskému fóru (OF) a požadavkům studentů, jsou zklamáni tím, jakým způsobem OF a zejména jeho představitelé Václav HAVEL, Václav MALÝ, ale i Alexandr DUBČEK, vystupovali na shromážděních na Letenské pláni a na Václavském náměstí. OF si podle jejich názoru víc ublížilo jak pomohlo. Většina herců chce obnovit svoji normální práci, jsou unaveni stávkou, věčnými a nic neřešícími diskusemi se studenty a dalšími občany, kteří do nekonečna opakují jedno a totéž. Objevují se i hlasitě pronášené názory, že představitelé OF svými vystoupeními sledují více osobní politické ambice než veřejné zájmy.

Rozdílouk:

A. URBÁNEK

rednu FHV

I, II, VŠ SNB

Výzvy Mírového klubu Johna LENNONA

V prostředí zpolitizovaných kriminálních živlů sdružujících se v uskupení vystupujícím na veřejnosti pod názvem Mírový klub Johna LENNONA (MkJL) je současný vnitropolitický vývoj v ČSSR hodnocen jako zdrcující převaha "vlastenců", kterým se podařilo, aby čelní představitelé státu byli donuceni k ústupkům. Ze strany DVOŘÁKA, PENCE, VEVERKY a dalších zakládajících členů MkJL jsou pronášeny výzvy stoupenců tohoto uskupení, aby spontánně bylo požadováno stíhání těch funkcionářů, kteří zapříčinili úpadek životní úrovně na okresech, krajích i v rámci celé ČSSR, neboť po poradě se zástupci Klubu právní podpory, tito lidé v první řadě mysleli na sebe, své známé, a teprve pak až na obyčejné lidi a republiku. Jejich činnost a hospodářský deficit je právem možno považovat za velezradu, za kterou by měli být souzeni a uvězněni.

Rozdílouk:

A. URBÁNEK

redakce FMV

1. 11. 1989 VŠ SNB

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.